LIETUVIU S-GOS BRAZILIJOJ ORGANAS
LEIDZIA LIET. S-GA BRAZ.
Redakcijos ir Administracijos adresas:
„LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 474,
Caixa Postal, 1764.
Tel. 4-3925
São Paulo — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisu, pusm 6 milreisai.
Užsienin metams 20 milr. pusm. 10 milreisai.
Atskiras numeris 300 reisu
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.
Redaktorius St. Vancevičius.
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz.

10-ti MET. | SÃO PAULO, 1938 m. Gegužės - Maio mėn. 28 d. | NR. 22 (490)

Europoje dar vis neramu. Ryt užtems saulė.

Lietuvos Konstitucija, Demokratija ir Katalikybė.

Nuo gegužės 12 d. Lietuvoje įsigaliojo nauja Valstybės Konstitucija. Visa tauta ją sutiko džiūgaudama. Jei Konstitucija tautai būtų nepatiksi, ji turėjo laiko nuo vasario 16 d. iki gegužės 12 d. pareikalauti visuotino balsavimo ir dar neįsigaliojusią Konstituciją atmesti, bet Konstitucijos įsigaliojimo dieną visa Lietuva pasipuošė tautiškomis vėliavomis. Neapsiėjo, žinoma, ir be priekaištų. Buvo tokių, kurie prikaišiojo nedemokratiškumą, buvo ir tokių, kurie įžiūrėjo tikybinių reikalų pažeidimą.

KUR GLŪDI NEDEMOKRATIŠKUMAS?

Pagal naująją Konstituciją Respublikai vadovauja prezidentas, Jis sprendžia mobilizaciją, taiką ir karą o karo metu gali leisti dekretus, kurie įvgūs įstatymams. Tai padaryta vien saugumo sumetimais, kad, tam tikrais atvejais, valdžia galėtų veikti nesvyruodama ir tauta sėkmingiau atsispirtų priešo užpuolimui. Konstitucija suteikia prezidentui galią spręsti konfliktus tarp seimo ir vyriausybės, nes kitaip valstybėje nebūtų dar naus darbo. Viskas daroma tautos labui.

Demokratiškas valdymas yra valdymas per tautą. Ją atstovauja seimas, kuris pagal šią Konstituciją renkamas lygiu, tiesiu ir slaptu balsavimu. Pati tauta turi sprendžiamą balsą ir įstatymus leidžiant. Pav., jei prezidentas du kart atmeta seimo priimtą įstatymą, seimas gali būti paleistas. Naujas seimas renkamas obalsiu — už tą įstatymą, ar prieš? Ir, jeigu susirinkęs naujas seimas tą įstatymą priima, prezidentas turi jį patvirtinti, nes tada aišku, kad to nori tauta.

Konstitucija plačiai apsaugoja ir piliečių laisves — asmens neliečiamybę, tikėjimo, sąžinės, draugijų ir susirinkimų laisvę, piliečių susižinojimo paslaptį ir buto neliečiamybę. Suprantama, tos laisvės negali būti naudojamos piktam t. y. uusikaltimui Tokiais atvejais jos suspenduojamos. Tad, kur čia glūdi nedemokratiškumas?

PRIVILEGIJOS UŽSIENIO LIETUVIAMS.

Užsienio lietuviai, kurie yra kitų valstybių piliečiai, Lietuvos piliečybę galės įgyti be jokių suvaržymų. Tuo tarpu Lietuvoje gyvenantieji svetimšaliai kitataučiai, norėdami įsipilietinti, turi išgyventi 10 metų, parodyti Lietuvos valstybei jos reikalų supratimą ir visišką ištikimybę.

BAŽNYČIAI VALSTYBĖ PRIPAŽĮSTA VIDAUS TVARKYMOSI AUTONOMIJĄ, BET NELEIDŽIA KIŠTIS TIK Į POLITIKĄ.

Naujoji Konstitucija patikrina Lietuvos piliečiams ir visišką tikėjimo laisvę. Valstybės pripažintos tikybos, pagal Konstituciją, gali laisvai skelbti savo mokslą, atlikti savo apeigas, turėti maldų namus ir laikyti dvasines mokyklas dvasininkams ruošti. Jų ordenai, kongregacijos ir brolijos, kiek jų veikla pasireiškia tikybos mokslo skelbimu, bažnytinėmis apeigomis ir maldomis, gali veikti laisvai. Konstitucija pripažįsta bažnyčiai ir auklėjamąją reikšmę. Tikyba dėstoma valdžios mokyklose. Tikybinėms organizacijoms ir dvasininkams leidžiama laikyti ir privatines auklėjamąsias įstaigas bei mokyklas įstatymais numatytomis sąlygomis ir tvarka. Valstybė nori gerų santykių su bažnyčia, tik ji neleis, kad į tuos santykius kištųsi partinis elementas. Tikyba turi būti apsaugota nuo politikos, bet tuo bažnyčios teisės juk nepažeidžiamos.

CIVILINĖS METRIKACIJOS BAUBAS

Ši pozicija yra berods opiausia. Dėl jos sielojosi nevienas senų pažiūrų dvasininkas ir nieku nepamatuotą propagandą skleidė iš klebonijų. Civilinė metrikacija yra baubas tik tiems, kurie nenori gerbti kitų piliečių sąžinės ir įsitikinimų laisvės. Pagal Lietuvos Konstituciją civilinė metrikacija taikoma tik tiems piliečiams, kurie jungtuvių, gimimo metrikas ir panašius dokumentus pas dvasininkus sudarinėti nenori, bet tų kurie savo metrikas sudaro bažnyčiose, į valstybės įstaigas visai nevaro. Kitose valstybėse ir pas mus — Brazilijoj visi piliečiai privalo metrikaciją atlikti valdžios įstaigose, o tik paskui gali eiti į bažnyčią. Tuo atžvilgiu Lietuvoje civ. metrikacija labai demokratiška. Tiesa, visdelto šiek tiek sumažės dvasininkų pajamos, bet Lietuvoje dvasininkai ir taip gauna gerą atlyginimą tiesiog iš valstybės iždo.

Jei kas mano, kad civilinė metrikacija sukels daugiau išsiskyrimų, tas klysta, nes naujoji Konstitucija šeimą laiko valstybės pagrindu, tad be rimto pagrindo jos ardyti neleis.

SVEIKINIMAI LIETUVOS PREZIDENTUI.

Vos prez. Antanas Smetona pas kelbė, kad naujoji Konstitucija įsigaliojo, iš visos šalies pasipylė sveikinimai Prezidentui ir Vyriausybei. Džiaugėsi ir sveikino visi gyventojų sluogsniai, džiaugės kiekvienas savo tėvynę mylįs lietuvis. Nesidžiaugė tik Lietuvos priešai, kurie laukia, kad Lietuva būtų silpna, kad jos viduje nebūtų stiprių santvarkos pagrindų.

Ir mes Brazilijos lietuviai sveikiname Lietuvos Respublikos Prezidentą už naują Konstituciją, kuri viso pasaulio lietuvius glaudžia į vieną šeimą ir, grįžtančius į Tėvynę, sutinka, kaip tikrus vaikus.

P. N-s.

MŪSŲ GIMINĖS, DRAUGAI IR PAŽĮSTAMI TROKŠTA ŽINIŲ IŠ BRAZILIJOS, O MES IŠ LIETUVOS, ŠIAURĖS AMERIKOS, ARGENTINOS, URUGVAJAUS...

TODĖL UŽPRENUMERUOKIME JIEMS «LIETUVĮ» IR PAPRAŠYKIME, KAD JIE UŽSAKYTŲ MUMS KURĮ NORS LAIKRAŠTĮ IŠ SAVO KRAŠTO!

«Lietuvio» Redakcija.

Vokiečiai teisinasi.

Berlyno spauda smarkiai puola Brazilijos vyriausybę ir teisinasi, kad girdi, nėsą įrodymų, jog vokiečių naciai prisidėję prie gegužės 11 d. suorganizuoto integralistų sąmokslo.

Čilės ministeris São Paulo.

Čilės užsienių reikalų ministeris kuris su oficialiu vizitu atvyko į Braziliją, aplankė ir S. Paulo.

Čilės ministeris Brazilijoje tarėsi su vyriausybės nariais svarbiais politiniais klausimais.

Baltijos valstybių karo sąjunga?

Į Švediją atvyko Lenkijos u. r. ministeris Beck. Spėjama, kad jis mėgina organizuoti Baltijos valstybių karo sąjungą, į kurią įeitų visos Pabaltijo valstybės, Skandinavijos valstybės ir Lenkija.

Ryt užtems saulė.

Astronomai skelbia saulės užtemimą, kuris įvyks šį sekmadienį, gegužės mėn. 29 d. val. Užtemimas būsiąs matomas ir Brazilijoj. Kas neturi specialių akinių, o nori stebėti užtemstančią saulę, gali tai padaryti per aprūkytą stiklą.

Sugrįžo red. St. Vancevičius.

«Lietuvio» redaktorius St. Vancevičius, kuris buvo nuvykęs į Buenos Aires laikinai pavaduoti «Išvien» red. M. Šalčių, jau sugrįžo. Ėjęs red pareigas insp. S. Bakšys, vėl dirbs Vysk. M. Valančiaus mokykloje. Kitas «Lietuvio» num. išeis suredaguotas jau senojo redaktoriaus.

Vėl žiaurūs teroristiniai veiksmai Palestinoj.

Kurį laiką Palestina buvo truputį aprimusi, bet praeitą savaitę keliose vietose vėl įvyko arabų susirėmimai su žydais. Naktimis vienur kitur įvyko užpuolimų iš pasalų. Gegužės 24 d. arabai užmušė kelis žydus, krito ir arabų. Viso užmuštų ir sužeistų buvo apie 20 žmonių. Anglų valdžia uždraudė visokį judėjimą gatvėse po 7 val. vakaro. Teroras atsinaujino sąryšy su griežtu žydų reikalavimu neatidėliojant įsteigti Palestinos Žydų Respubliką.

Čekoslovakija Hitleriui parodė šarvuotą kumštį.

Vokiečių ir lenkų kariuomenės prisiartinusios prie Čekoslovakijos sienų sukėlė didžiausią pasipiktinimą visoje Čekoslovakijoj. Slovakai, užmiršę svajones apie nepriklausomą Slovakiją, vieningai remia čekus. Vokiškų sudetų smarkavimas tapo palaužtas. Praeitą šeštadienį Čekoslovakijoj paskelbta dalina mobilizacija Per šešias valandas savo vietose buvo jau pusė milijono kariuomenės ir visokios susisiekimo priemonės. Turėjo prasidėti karas. Bet, čekoslovakams parodžius šarvuotą kumštį Hitleriui, Anglija su Prancūzija per savo pasiuntinius Berlyne dar truputį paspaudė Reichą ir vokiečiai atsisėdo. Tuo tarpu karo išvengta.

— Hitleris įsakė atitraukti Vokietijos kariuomenę nuo Čekoslovakijos sienų, bet reikalauja, kad ir čekai atitrauktų savo kariuomenę iš vokiečių sudetų gyvenamų sričių. Čekų karo lėktuvai buvo perskridę į vokiečių pusę, vokiečiai dėl to kelia trukšmą.

Šiurpulinga lėktuvo katastrofa.

Santos. Praeitą sekmadienį čia įvyko šiurpulinga lėktuvo katastrofa, per kurią žuvo žymus Brazilijos politikas riograndietis p. Mauricio Cardoso. Kiti keleiviai išsigelbėjo. Lėktuvas „Guaracy" nuskendo. Tik gegužės 25 d. jis pavyko iškelti. P. Mauricio Cardoso kūnas išimtas iš jūrų ir šiendie bus atvežtas į Porto Alegre.

— 34 vokiečių karo lėktuvai pasirodė virš Čekoslovakijos teritorijos. Vokietija protestuoja...

— Prez. Ruzveltas pareiškė, kad J. A. V. parems Angliją ir Prancūziją, jei Europoje kiltų karas.

— Japonijoj įvyko valdžios krizis. Mat per porą praėjusių savaičių japonų armija Kinijoj keliose vietose buvo sumušta.

Ten, kur Nemunas banguoja...

Didelis gaisras Palangoje.

Gegužės 10 d. apie 10 val. Lietuvos kurorte Palangoje kilo didelis gaisras. Gaisras kilo iš klebonijos dūmtraukio. Esant smarkiam vėjui ir sausam orui, gaisras labai greitai išsiplėtė. Iš viso sudegė apie 300 trobesių, iš kurių apie 120 gyvenamų namų. Tarp kitko, sudegė gimnazija ir jos mokslo priemonės. Apie 1.500 žmonių liko be pastogės. Nuostoliai siekia apie 2 mil. Lt. Apdegė pats miestelis, o kurorto vilų dalis visai mažai tepaliesta. Dabar organizuojamas nukentėjusių šelpimas maistu, drabužiais ir kt. Vyriausybė nukentėjusiems šelpti paskyrė 50.000 Lt. Gaisro priežastims ištirti ir susidariusiems nuostoliams apskaičiuoti bei nukentėjusiems šelpti sudarytas komitetas.

Vengrijos dailės parodą Kaune.

Gegužės 7 d. Kaune Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejuje buvo iškilmingai atidaryta Vengrijos dailės paroda, kurioje išstatyta apie 120 tapybos ir skulptūros kūrinių. Parodą pagerbė savo atsilankymu Valstybės Prezidentas Antanas Smetona, ministeris pirmininkas Vl. Mironas, Seimo Pirmininkas inž. Šakenis ir daug kitų aukštų svečių. Paroda atidaryta ligi gegužės 29 d.

Lietuva džiaugsmingai sutiko naujosios konstitucijos įsigaliojimą.

Prieš tris mėnesius Lietuvos Seimas priėmė naują valstybės konstituciją, kuri įsigaliojo gegužės 12 d. Lietuvos visuomenė tą dieną iškilmingai sutiko konstitucijos įsigaliojimą. Tą dieną buvo iškilmingas Seimo posėdis, kuriame dalyvavo ir tautai žodį pasakė Valstybės Prezidentas Antanas Smetona. Taip pat šiame posėdyje dalyvavo Ministerių Kabineto nariai su ministeriu pirmininku Vl. Mironu priešakyje, daug diplomatų, vietas ir užsienio laikraštininkų ir aukštosios visuomenės. Tą pačią dieną buvo iškilmingas aktas valstybės teatre, kur apie naująją konstituciją kalbą pasakė Seimo pirmininkas inž. K. Šakenis. Be to, mokyklos taip pat atitinkamai paminėjo šį istorinį momentą.

Iš Ginklų Fondo lėšų jau nupirkta 10.000 šautuvų.

Paskutiniu metu krašto apsaugos ministerio pareigas einąs kariuomenės vadas brig. gen. St. Raštikis spaudai pareiškė, kad Ginklų Fondo lėšomis jau nupirkta 10.000 šautuvų. Lietuvos kariuomenei ir dar 810.738 Lt. liko Ginklų Fonde. Be to, kariuomenė ir šauliai iš visuomenės yra gavę dovanų šautuvais už 120.189 Lt. Kariuomenės vadas pasidžiaugė, kad šiame didžiame tautos vajuje gausiai dalyvauja ir užsieniuose gyveną lietuviai, ir už tai visiems dėkoja. Bus įvestas karinis rengimas visose aukštosiose mokyklose. Be to, rūpinama si savo karo pramonės ir karo laivyno steigimu, stiprinama prišlėktuvinė apsauga.

Lietuvos vyriausybė stengiasi bendradarbiauti su visu kraštu.

Gegužės 8 d. Panevėžyje tautininkų suvažiavime ministeris pirmininkas Vl. Mironas pareiškė, kad vyriausybė tvirtai nori bendradarbiauti su visu kraštu. Užmezgus santykius su Lenkija, mūsų užsienių politikos pagrindai liko tie patys, tik atsirado naujas kaimynas. Min. pirmininkas pabrėžė, kad vidaus politika yra pagrindas užsienio politikai. Vyriausybės svarbiausias uždavinys yra stiprinti mūsų krašto ekonominę padėtį, pirmoje eilėje rūpintis žemės ūkiu. Vyriausybei rūpi sureguliuoti valstybės ir bažnyčios santykius taip, kad tie santykiai neduotų progos sustiprėti kuriai partijai. Yra būtina apdrausti, kad partinis elementas nesikištų į bažnyčios reikalus ir kad bažnyčia eitų savo tiesiogines pareigas.

Kooperatyvuose tarnauja apie 4 tūkstančius žmonių.

Surinktomis žiniomis, 217 kaimo kredito kooperatyvų dirba 566 tarnautojai, 102 miesto kred. kooperatyvuose 342, 188 prekybos kooperatyvuose 1 tūkst. 221 žmogus, 159 pieno perdirbimo bendrovėse 1 tūkst. 82, Lietūky 316 ir Pienocentre 160 tarnautojų, viso 3 tūkst. 687 žmonės.

Iš to skaičiaus apie 3 tūkst. tarnautojų yra samdomi ir 770 rinktų.

Algos gauna: iki 100 Lt per mėnesį 1 ūkst. 757 tarnautojai, iki 150 Lt — 636, iki 200 Lt — 457, iki 250 Lt — 287, iki 300 Lt — 189, iki 400 Lt — 208, iki 500 Lt — 77, per 500 Lt — 76 tarnautojai. Pagal mokslo cenzą kooperatyvų tarnautojai skirstosi taip: savamokslių 479, pradžios mokyklas baigę 1 tūkst. 699, vidurinį mokslą baigę 330, aukštąjį mokslą 116 žmonių.

„Pienocentras" per Nemuną statys pontoninį tiltą.

Į «Pienocentro» centrinę pieninę, Pramonės g-vėje, kas rytą suvažiuoja po kelias dešimtis ūkininkų iš Suvalkų pusės; jie atgabena pieną. Kadangi per Žaliąjį tiltą važiuoti neleidžiama, tai pieno statytojai turi sukti per Aleksoto tiltą ir daryti 8 km vingį. Tai yra didelis pieno statytojų apsunkinimas.

«Pienocentras» iš Kelių valdybos jau gavęs leidimą šalia Žaliojo tilto pastatyti pontoninį tiltą. Dabar jau renkama tiltui statyti vieta ir tariamasi del tilto tipo.

Ivairios žinios.

— RENGIAMA PIENO SAVAITĖ Birželio 6—12 d. d. „Pienocentras" rengia pieno savaitę, kurios metu bus propaguojama pieno produktų vartojimas. Ta proga Kaune bus surengta pieno gaminių ir pieno ūkio pramonės paroda.

Kaip tik tuo metu Kaune bus ir kooperatininkų kongresas.

— LAIVŲ DOKUOSE DARBAS EINA SKLANDŽIAI. Jurbarko žiemos uoste šį pavasarį buvo pradėtas statyti didžiulis baidokas, kuris jau šiomis dienomis nuleistas į vandenį, be to, baigiamas ir kitas. Laivų dokuose darbas eina greitai ir sklandžiai. Ten žmogus atsidūręs jautiesi, lyg būtum patekęs į didžiules laivų dirbtuves. Čia pilna įvairių senų laivų.

— VAGIES GALAS. Antrąją Velykų dieną dviem šūviais nusišovė Svilių k. gyv. Povilas Budriūnas. Jis jau anksčiau buvo baustas už smulkias vagystes. Dabar nesenia jam buvo iškeltos vėl 5 bylos.

— KAUNĄ APLANKYS LATVIŲ DARBININKŲ EKSKURSIJA. Darbo rūmai iš Latvijos atitinkamų įstaigų yra gavę pranešimą, kad birželio 4 — 7 d. d. Latvijos darbininkų profesinių s-gų nariai ruošia ekskursiją į Kauną. Latvijos darbininkai nori arčiau susipažinti su mūsų darbininkų gyvenimu ir kt.

— KURŠĖNŲ DARBININKAI TURĖS KULTŪRINĮ KLUBĄ. Kuršėnų darbininkai talkos būdu įsteigė kultūrinį klubą. Klubui išlaikyti Darbo rūmų jie prašė paskirti atitinkamą sumą pinigų. Darbo rūmų v-ba nutarė tam reikalui Kuršėnų darbininkams paskirti subsidiją.

— Finansų Ministerija paskyrė 355 centnerius rugių vargingoms pajūrio žvejų šeimoms sušelpti. Šiuo būdu vyriausybė šelpia žvejus jau kelinti metai.

— Centralinio Statistikos Biuro duomenimis, šiemet vasario mėn. visoje valstybėje buvo 5.331 jungtuvės gimė 4.981 kūdikis.

Iš viso per 1938 m. pirmus du mėnesius buvo 7.024 jungtuvės, gimė 10.222 kūdikiai, mirė 5.637 asm. priaugo 4.585 asm. (1937 m. — 2.219, 1936 m. — 4.353).

— Knygų leidykla Sakalas, suprasdamas būtiną reikalą stiprinti tiek fizinį, tiek kultūrinį tautos pajėgumą akivaizdoje vis didėjančių mūsų tautai ir valstybei pavojų, steigiant Kultūros Fondą, iš savo kuklių lėšų pasižada įmokėti Kultūros Fondui ir Ginklų Fondui po 1000 litų pinigais ir po 1500 litų savo leidiniais.

DĖMESIO! «Lietuvio» Administracijoje, Rua Bandeirantes Nr. 474 galima gauti pavieniais numeriais įvairių laikraščių ir žurnalų iš Lietuvos, Amerikos ir Argentinos. Taip pat galima ir užsiprenumeruoti.

St. Jurinis.

Ave Maria...

(Novelė)

(Tąsa iš 21 nr.)

Užėjo šaltoji žiema. Visas Kaunas pasipuošė baltuoju apdangalu. Darbas virte virė kaip kasdieniniame gyvenime, taip ir universitete. Angelikai gerai sekėsi. Ji išlaikė visus Kalėdinius egzaminus ir patenkinta drožė Laisvės Alėja namo. Kada ji įėjo į savo jaukų kambarėlį, jos šeimininkė padavė jai telegramą. Angelika drebančiomis rankomis atplėšė voką:

„Skubiai atvažiuokit, sunkiai serga motina".

Nijolė.

— Kada atnešė šią telegramą? — paklausė Angelika.

— Kaip tik jūs, panele, išėjote į universitetą — atsakė maloni šeimininkė. — Ar kas blogo pasidarė? — teiravosi šeimininkė.

— Mama sunkiai apsirgo — dreban̄čiu balsu atsakė Angelika. — Dar šiandie vakariniu traukiniu važiuoju namo.

Tai pasakiusi išbėgo į artimiausią automato budelę ir metė 20 ct.

— Panele, prašau duoti karo Aviaciją, Mokamąją eskadrilę.

— Pažiūrėsiu ar neužimta, — atsakė telefonistė.

— Prašau...

— Duodu Karo Aviaciją — atsiliepė, telefonistė.

— Alio!

— Iš kur? — paklausė Angelika.

— Karo Aviacijos Mokomoji eskadrilė...

— Būkite malonns paprašyti leitenantą Kuką.

— Panele, dabar darbo valandos. Gal jūs malonėsite paskambinti vėliau — atsakė technikos skyriaus raštvedys puskarininkis Saikis.

— Bet man labai svarbus reikalas. Būkite malonūs — kuone maldavo Angelika.

— Gal jūs man galėsite pasakyti tą „svarbų" reikalą — mėgino flirtuoti didžiausias aviacijoje flirtas Saikis.

— Jums tas reikalas visai neįdomus... Na, bet jei jūs toks užsispyrėlis, tai pasakysiu: aš norėjau pasakyti leitenantui Kukui, jog mano mamytė sunkiai serga ir, kad aš šiandie išvažiuoju — atvirai kalbėjo Angelika.

— Ach, užuojautos, panele!

— Dėkui!

— Prašau truputį lukterėt, tuojau pakvėsiu.

Angelika nekantriai laukė.

— Kalba ltn. Kukas.

— Čia Angelika. Sveikutis.

— Na, kas atsitiko, kad man skambini?

— Mat, koks reikalas!... ir išpasakojo kas įvyko.

— Kurią valandą?... penktą?.. Aš ateisiu į stotį. Gerai?..

Stotyje Albinas jau laukė Angelikos. Ji atbėgo susirūpinusi, išvargusi. Ją kamavo baisi mintis: motina gali mirti. O, tada... Tada ji liksianti našlaitė. Ji stengėsi neįsileisti tos minties, tačiau vidujinis balsas... Tas balsas jos niekad neapvildavo... „Angelika, — kuždėjo vidujinis balsas, — motina jau mirties patale, o tu dar nevažiuoji. Skubėk, nes nespėsi prieš mirtį ją pamatyti.

— Albinai, aš važiuoju expresu nes kitu traukiniu galiu pavėlyti nervingai kalbėjo Angelika.

— Tu perdaug fanatiškai įsitikinus.

— Albinai, tu nežinai, kas darosi mano širdyje. Aš nujaučiu...

— Na, tai važiuok, — sutiko Albinas, — kada grįši?

— Nežinau, bet tikiuosi, kad po trijų dienų, kai mamai bus geriau.

Žmonės grūdosi į traukinį. Angelika, atsisveikinusi su Albinu, įsėdo į vagoną ir užsimerkė. Baisi min tis nedavė ramybės. Ji stengėsi min tis nukreipti į ką kitą, stengėsi nieko negalvoti, bet jos akyse vėl pasirodydavo motina ir jos baisus veidas.

Sušniokštė traukinys ir iš lėto pradėjo judėti. Angelika dirstelėjo pro langą Langai buvo apsišarmoję pasipuošę įvairiomis žvaigždutėmis.

(Bus daugiau)

Laimė žaidžia mirties nasruose...

Rašo: Trys Garimpeirai.

(Tąsa iš 21 nr.)

Kas rytą mes visi einame į darbą kupini vilčių. Mes išliejome jau upes prakaito, kurį surinkus būtų pakankamai vandens kaskaliui plauti. Švelnių jaunuolių išvaizdą mes praradome jau pernai. Mūsų oda pasikeitė. Ji tamsi ir blizga neblogiau už odą vietinių gyventojų, kurie yra tikri indėnų ir juodukų mišinio ainiai. Akys įgavo keistą blizgėjimą, o ryškūs muskulai rodo netik pajėgumą, bet ir tai, kad mūsų kūne, tarp kaulų, ir skūros, dar yra šis tas.

„Miškai, deimantai, auksas"... Taip pernai rašė Vladas Merkevičius Kaip tai gražiai skamba, bet kokie žiaurūs jie gyvenime! Mūsų Vladas dabar rašytį jau visai nemėgsta. Šventadieniais jis trankosi po miškus Jis nerašo, bet gyvena tikro gyvenimo apysaką, kurią švelnesniais, bet liūdnais tonais papildo Andrius, tas pats Andrius, ant kurio nugaros netaisyklingai suaugę kaulai liūdija žiaurumą pernykštės katastrofos... Ne Jiedviejų gyvenimas ne apysaka, bet romanas. Šie vyrai ir vienumoje, tarp pusiau laukinių draugų, tarp gyvenimo ir mirties, moka dievinti moterį... Aš nežinau ar galėtų būt pasauly laimingesnis žmogus už tas mergaites, apie kurias jie svajoja, jeigu jos tai žinotų. Kada tik girdėjau tariant jų vardus, jie skambėjo taip mistiškai, kaip galingos maldos žodžiai...

MUS SUJUNGĖ NEŽINOMA PASLAPTIS.

Iš Lietuvos atvykome nepažindami vienas kito. São Paulo dirbome kiekvienas savo darbą. Pagaliau įvyko tai, kas dar nežinia kuo baigsis, bet šiandien mes pasitikim vienas kitu, kaip tūlas net savimi taip nepasitiki. Mes dalinamės viskuo. Kada skurdo dienomis semiame šaukštą ryžių ar pupelių, kiekvieną kankina mintis — nenuskriausti savo draugo. O kada giliose katrose (duobėse) laužiame kaskalį ir ritiname sunkius akmenis, visų širdys plaka:

— Tai padaryti turiu aš. Jis jau privargo.

Dėl to taip verda darbas, tik dėl to ir gyvenimas pakenčiamas tose užkeiktose laimės duobėse. Aukso ir deimantų ieškančių lietuvių yra daug, ir prie Bagagem upės mūsų būrelis nemažas, bet Trys Garimpeirai yra trys draugai, kuriuos sujungė nežinoma paslaptis. Tai kas, kad tik kartą jie susitiko garimpose? Tai kas, kad vienas jų gyvena už pusantro tūkstančio kilometrų nuo kitų dviejų? Tai kas?..

SIMAS ŽENGIA Į PRAGARĄ.

Kovo mėn. pabaigoje Simas, ištrūkęs iš miesto, nuvyko į savo ūkį netoli Itopolio. Tiesa, tuo ūkiu jis niekumet nesidžiaugė. Čia jis palaidojo paslaptimis turtingos savo jaunystės paskutinę beprotybę. Čia jis pernai meldėsi, kad jo laimė daugiau nežaistų mirties nasruose... Dabar jis aplankė čia seną bičiulį ir pastatė kryžių... praeičiai. Po savaitės mūsų draugas jau buvo Matto Grosse, po antros Goyaze, o iš ten vieną naktį atvyko pas mus. Jis važiavo traukiniais, autobusais, jojo asilais, ėjo pėsčias. Simo lūpos buvo sukepusios, veidas surėžytas, kojos kruvinos, kurias gydyti turėjo apie dešimts dienų. Kodėl jis ten klajojo, ko ieškojo, paklausti mes neišdrįsom, bet aiškiai matėm, kad jis užbaigė vieną savo gyvenimo etapą...

Tą naktį, kai Simas atvyko į mūsų ranšą, mums buvo šventė. Mes, atvykę su keliais reisais kišeniuose, per porą mėnesių baigėme savo išteklius. Mūsų katros „degė" viena po kitos. Per tą laiką mes tepagavome tik porą mažučių „akmenėlių", kurie negalėjo pagerinti mūsų būklės. Jau ryžomės parduoti vienintėlį mūsų medžioklinį šautuvą, kad nusipirkti maišelį ryžių. Mes turėjome baigti pradėjąją katrą, kurioje tikėjome tūnint mūsų laimę. Reikėjo dirbti dar apie porą savaičių, kol bus išplautas paskutinis sietas kaskalio, bet tą vakarą mes išsivirėm paskutinį puodą pupelių... Bet tą vakarą mus susirado ir Simas, tą naktį atvyko trečiasis garimpeiras! Jo kelionės maiše dar buvo kepalėlis duonos, pusmetris skanios dešros „Salame do Rio Grande" ir skardinėlė sviesto. Taip, sviesto! Sviesto, kurio mūsų bendradarbis Paulo nuo pat atvykimo iš Danijos, jau šešeri metai, nebuvo ragavęs. Dešra, duona ir sviestas! Tai skamba lyg pasaka apie vandens juodį, kuris mėnesienoj naktį vagia deimantus, o vieną kartą išlindęs iš upės pagrobė budėjusį sargybinį... Bet mes turėjome, mes matėme savo akimis, ėmėme į rankas ir valgėme! Tuo tarpu Simas mums pasakojo, kaip jis nusileido į pragarą...

(B. d.)

PINTACUDA
ir
TADINI

žinomi italų automobilistai, finansuojami Comm. Sabbado D'Angelo, greitu laiku atvyksta į Braziliją dalyvauti garsiose automobilių lenktynėse grande premio

Gavea

ir išmėginti nesulyginamos rūšies cigarietes

ADONIS

Pokelis 1$000

„Sudan" Gamyba São Paulo.

Kur merginos yra tikra Dievo dovana.

Anglų kolonijose trūksta žmonų. Kanadoje 1.000 vyrų tenka 931 moteris, Naujojoj Zelandijoj 923, o Australijoj 960. Gerai žinome, kad net tose šalyse, kur mergaičių daugiau negu vyrų, pasitaiko nemaža senbernių, kurie ir miršta šeimyninės laimės nepažinę. Todėl nenuostabu, kad Anglų kolonijų miestuose pulkai vyrų laukia uostuose atplaukiančių laivų su viltimi, kad jie atveš keletą merginų t. y. vienam kitam po žmoną. Tose šalyse sunku rasti neištekėjusią bent kiek senesnę anglę. Merginos ten yra tikra Dievo dovana.

Pačioje Anglijoje visai priešingai. Čia moterų yra 1.200.000 daugiau negu vyrų. Bet senmergėmis turi likti daug daugiau, nes Anglijoj yra ne mažiau 400.000 prisiekusių viengungių. Todėl šimtai, net tūkstančiai anglių kasmet išvažiuoja į kolonijas ieškoti sau jaunikių.

Keleivių judėjimas per valstybės sienas.

Šiemet per pirmąjį metų ketvirtį Lietuvos piliečių iš užsienių į Lietuvą atvyko 4.050, išvyko 4.301. Svetimšalių atvyko 5.434, išvyko 5.602. Į kitas valstybes per Lietuvą pervažiavo 9.193.

Su sienos perėjimo kortelėmis į Latvijos pusę buvo perėję 71.282 Lietuvos piliečiai ir 8.955 svetimšaliai, į Vokietiją 181.187 Lietuvos piliečiai 185.216 svetimšalių. Svetimšaliai per Latvijos sieną į Lietuvą buvo atvykę su įvairiais reikalais, o per Vokietijos tie 185.216 žmonių buvo perėję į Lietuvą kad sočiai pavalgyti ir parsinešti savo šeimoms geresnio maisto, kurio Vokietijoj trūksta.

Girtas tėvas atidavė liūtams sūnų.

Šiomis dienomis Lenkijoj, kada keliaujantis cirkas iš vieno miestelio rengėsi pervažiuoti į kitą, jau nuėmus palapines, netikėtai prie liūtų narvo vienas girtas vyras atsivedė savo 9 metų sūnelį. Jis, matyt norėdamas iš arčiau parodyt vaikui žvėris, pravėrė narvo duris. Tuo tarpu vienas liūtas stvėrė berniuką ir įsitempė į narvą. Kol atvyko pagelba, liūtas narve vaiką sudraskė.

GINTAUTAS.

Trumpai apie Argentina.

(Tąsa iš 21 Nr.)

Vietomis jų eksploatavimas menkai apsimoka, kitur trukdo blogos klimatinės sąlygos, dar kitur kitos aplinkybės.

PREKYBA.

Argentinos užsienio prekyba 1936 metais pasiekė 2.769.160.000 argentiniškų pezų. Eksportas pasiekė 1.652.449.000 pezų ir importas 1.116.711.000. Užsienio prekybos balansas buvo aktyvus 535.738.000 pezų. Per 1937 metų pirmuosius devynis mėnesius Argentinos prekybos balanso aktyvas pasiekė rekordinės skaitlinės — 700 milijonų su viršum pezų! Jau vien iš to galima spręsti apie Argentinos ekonominės būklės gerėjimą.

Stambioji Argentinos pramonė ir prekyba randasi daugiausia svetimšalių rankose. Čia vyrauja milžiniški anglų, amerikiečių, prancūzų, vokiečių, italų ir kitų kapitalai. Pačių argentiniečių tarpe stambių kapitalistų, prekybininkų ir pramoninkų nedaug yra. Argentiniečiai kapitalistai žinomi daugiausia tiktai kaip stambių žemės plotų ir ganyklų savininkai.

BENDROS PASTABOS.

Argentina yra didelių galimybių ir ateities šalis. Jos dar dideli derlingiausios žemės plotai ir kiti turtai neišnaudoti. Tai nauja, auganti, progresuojanti ir bundanti ateities gyvenimo šalis. Ekonominiai ir kultūriniai Argentina auga su nepaprastu greitumu. Jei ir toliau taip augs ir progresuos, tai po keliolikos ar kiek daugiau metų ji galės beveik prilygti Jungtinėms Amerikos Valstybėms. Visose gyvenimo srityse Argentina stengiasi ne tik neatsilikti, bet prisivyti ir susilyginti su kultūringiausiomis Europos valstybėmis. Sąlygos jai tam labai palankios. Argentina neturi jokių konfliktų su kaimynėmis valstybėmis, todėl jai negręsia joks pavojus iš oro. Santykiai su visomis Pietų Amerikos valstybėmis glaudūs ir draugiški. Milžiniški Argentinos turtai ir ištekliai duoda galimybės ekonominiai ir kultūriniai stiprėti.

Daugelis Europos kraštų ir taip pat didžiulė Japonija į Argentiną žiūri kaip į emigracijos ir kolonizacijos kraštą. Argentinai reikalingos darbo rankos, tačiau į didžiųjų tautų ateivius, ypatingai japonus, Argentina pradeda nepalankiai žiūrėti. Mažųjų tautų ateiviams Argentina palanki ir jų įvažiavimą beveik nevaržo. Argentinos, kaip ir kitų Pietų Amerikos šalių tikslas yra galimai daugiau pakelti žemės ūkį. Todėl ateiviai norimi įleidžiami tik žemės darbams.

Svarbi Argentinai yra kolonizacijos problema. Kolonizacijos reikalais daugiausia rūpinasi vyriausybė. Tačiau europiečių kolonizacija Argentinoje nėra taip lengvai prieinama, kaip iš tolo atrodo. Geresnėse vietose žemės kainos aukštos; vyriausybė kolonistams stato apsunkinančias sąlygas, stoka gerų kelių ir geležinkelių bei kitos aplinkybės neduoda galimybės žemės ūkyje lengvai, be didesnių kapitalų, įsikurti.

DARBAI IR UŽDARBIAI.

Nors Argentinos ekonominė būklė paskutiniu laiku sparčiai gerėja, tačiau darbo žmonių padėtis tolydžio taip greitai nepagerėjo. Tiesa, jau praslinko didžiosios ekonominės krizės laikai, išnyko tūkstančiai bedarbių, bet vistiek darbo žmonių padėtis likosi gana sunki. Bedarbių dar pasitaiko ir dabar, nors ir sakoma, kad Argentinoje dabar tik tas nedirba, kas nenori. Iš dalies ir tiesa, bet reikia pasakyti, kad daugumos darbininkų uždarbiai taip menki, jog jų užtenka tik menkam pragyvenimui. Miestų ir pramonės darbininkų padėtis Argentinoje ir iki paskutinių laikų yra nepavydėtina.

(B. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

REMONTUOS D. L. K. VYTAUTO MOKYKLĄ.

Gegužės mėn. 22 d. įvyko visuotinas D. L. K. Vytauto mokyklos mokinių tėvų susirinkimas. Svarbiausiuoju dienotvarkės punktu buvo mokyklos remonto klausimas. Nutarta atnaujinti visas verandas, naujai aptinkuoti visus pamatus, kur tinkas bent kiek atšokęs, ir išgrįsti takelį ligi išviečių. Be to, bus atnaujintas tinkas ir naujai nudažytas visas mokyklos priekis. Šie darbai vykdyti, daugumos nutarimu, pavesta mokyklos tėvų komiteto pirmininkui p. Baltušiui, kaip tokių darbų specialistui.

Baigiantis susirinkimui, mokyklos vedėja plačiai papasakojo susirinkusiems tėvams apie mokyklos veikimą, nuneigė gandus apie tariamą pavojų ir mūsų mokykloms pabrėždama, kad mūsų mokyklos labai griežtai laikosi visų įstatymų, kuriais Brazilijos valdžia tvarko mokyklų darbą, o valdžia uždarinėja tik tas mokyklas, kurios nesilaiko įstatymų. Visi dienotvarkės punktai buvo apsvarstyti su didžiausiu rūpestingumu. Tuo būdu Villa Bellos ir jos apylinkių lietuviai dar kartą įrodė, kad jie rūpinasi tikraisiais mokyklos reikalais ir sutartinai moka ginti savo mokyklos vardą ir garbę. Prieš nežinomus asmenis, kurie taip pat nežinomais sumetimais teršia mokyklą mūsų mokykloms nedrauginguose laikraštpalaikiuose, mokinių tėvai pasisakė labai griežtai.

Mok. vedėjai p. L. Majienei tėvai palinkėjo linksmai praleisti atostogas nuvykus į Senąją Tėvynę ir laimingai sugrįžti vėl į šią mokyklą, kuri, jai tvarkant, per kelerius metus taip išaugo ir sustiprėjo.

J. K-a.

IPAUSSÚ APYLINKĖ. «LINHA SOROCABARANA».

Šioje apylinkėje yra daug kavos fazendų, kuriose dirba po keletą ir lietuvių šeimų.

Fazendoje São Luiz randasi 4 lietuvių šeimos. Jos visos jau po keletą metų gyvena vienoje fazendoje — tad įsigyvenusios pusėtinai. Laiko gyvulius, pasiséja javų...

Geriausiai šioj fazendoj gyvena Antano Venslausko šeima. Jis su sūnais Kastantu ir Motiejumi bedirbdami kavos fazendai, dirba sau dar apie penkius alkierius žemės.

Nors šiais metais ryžiai gerokai nukentėjo nuo sausros, vis tik minėta šeimyna dar prikūlė apie 150 maišų ryžių; prilaužė apie 25 vežimus kukurūzų ir kitokių javų. Tas parodo lietuvių darbštumą. Fazendeirius lietuviais patenkintas.

Tik vienas blogumas tai tarp tų kelių lietuvių šeimynų tarpusavio ne sugyvenimas. Pykstasi riejasi be jokios priežasties nežinodami nė už ką.

Panašus tarpusavio nesugyvenimas labai neigiamai veikia į lietuvybės išlaikymą ir paruošia plačią dirvą nutautėjimui.

Aš iš savo pusės linkėčiau São Luiz ir kitų fazendų lietuviams pamesti pykusis ir ištiesti vieni kitam brolišką ranką.

Atsiminkime, kad mes visi tos pačios Lietuvos motinos sūnūs — broliai. Visi vien duonos ir geresnio gyvenimo tikslu atvykę ir išsiblaškę po plačios Brazilijos fazendas.

Gerbkime lietuviškumą. Mylėkime viens kitą ir sugyvenkime broliškai. Neapykantai ir kerštui tarpe mūsų, te nebūna vietos.

K. Gruzdas.

NUSIŽUDĖ LIETUVIS.

Gegužės 14 d. nusišovė Liht Power tramvajų kompanijos tarnautojas Jonas Borusevičius. Lietuvoje velionis gyveno Kaune, vertėsi neblogai, o į Braziliją atvyko, kaip jis pats sakydavo, dėl šeimyninės nesantaikos. Žmona ir dūkrytė liko Lietuvoje. Čia jis išgyveno devynerius metus. Dabar norėjęs atsiimti dukterį, bet žmona visus jo laiškus sunaikindavus ir duktė apie tėvą nieko nežinanti. Nesenai jis gavęs iš žmonos laišką, kuriame ši grasinusi, kad nerašytų daugiau dukteriai. Ka dangi savo dukterį J. Borusevičius labai mylėjo, dėl to susikrimto ir po kelių dienų nusišovė. Ant stalo rasti padėti visi jo dokumentai ir laiškas. Velionis buvo apie 45 metų amžiaus.

Tebūna tau, mano drauge, lengva Brazilijos žemelė.

Ig. Piekarskas.

IŠ PARQUE DAS NAÇÔES.

Š. m. gegužės mėn. 21 d. Mairo nio liet. mokyklos tėvų komitetas surengęs buvo vakarą. Programoje: komedija — „Juodasis angelas“, smuikų duetas, deklamacijos ir šokiai bei žaidimai. Visą šią programą gan vykusiai atliko vietos jaunimas, vadovaujant mok. Jurevičiui. Tarp svečių, atvykusių iš S. Paulo, buvo ir p Konsulas Polišaitis, kons. sekret. Remenčius su ponia ir keli mokytojai. Bendrai publikos prisirinko apsčiai, ir visi buvo patenkinti gražia ir pavyzdinga vakaro tvarka.

Buvęs.

TRAGIŠKAS LIETUVIŲ ŠEIMOS LIKIMAS.

Cravinhos apylinkėje jau nuo seniau fazendose dirbo Taraškevičių šeima. Prieš porą metų jie atsikėlė į Sapecados fazendą, kur, pagal sudarytą kontrkatą, apsiėmė prižiūrėti 5.000 kavos medelių. Visą darbo jėgą sudarė tik vyras su žmona, vaikai dar mažamečiai. Taraškevičiai dirbo netingėdami ir gyveno neblogai, bet pernai apie Visų Šventųjų šventę p. Taraškevičius vieną vakarą netikėtai staiga susirgo, jam ėmė sukti vidurius, o apie krūtinę raumenys mėšlungiškai tempėsi, vienoj kitoj vietoj susitraukė į gumulus. Pašauktas gydytojas negalėjo nieko padėti, kitą dieną miestelyje padarė operaciją, bet buvo jau per vėlu. Vyrui mirus p. Taraškevičienė su keturiais mažais vaikais, kurį laiką gyveno fazendoje. Jie turėjo porą karvių ir kito turto, bet netrukus viską tšbaigė. Kiek laiko dar šelpė ir fazendos savininkas. Dabar šią nelaimingą šeimą iškraustė. Be pinigų ir be sveikatos Taraškevičienė su mažais vaikais atvyko į São Paulo. Nors geri žmonės ir šelpia, bet jų šeimos likimas tragiškas.

Monika G-nė.

KAIP ŪKININKAUJA VIENGUNGIAI.

Netoli José Theodro kolonijoj Balisa tarp brazilų ir kitų svetimtaučių gyvena ir šešios lietuvių šeimos, kurios turi nuosavus ūkius vidutiniškai nuo 5 iki 10 alkeirų. Sodina vatą, ryžius, kukurūzus, pupeles. Vienas kitas mėgina sodinti kavos, bet kava čia kartais iššąla. Taip 1930 ir 1933 m. šalnos kavą labai sunaikino. Dabar maža kas ja besirūpina. Pirmoje vietojeje stovi vata, kuri šiuo metu jau nurinkta. Kada čia žemes pirkosi mano aprašomi lietuviai, jie mokėjo po 600$000 už alkeirį išsimokėjimui, bet dabar jau reikia mokėti po 700$000.

Įdomiausias šioj kolonijoj ūkis bene bus keturių lietuvių viengungių „kolektyvus“ ūkis. Prieš kurį laiką tie vyrukai nusipirko bendrai 14 alkeirų žemės, pasistatė palapines. Dabar jie gyvena geriau už kitus. Šiemet jie iš savo „kolektyvaus“ ūkio jau turi gauti apie 400 arobų vatos, apie 200 maišų ryžių, daug kukurūzų, ir pupelių. Jų ūkio pajamos leidžia jiems gražiai pragyventi, pasisamdyti padėjėjų ir dar susitaupyti. Čia gaunamas ir Pr. Kvieskos vardu siuntinėjamas „Lietuvis“ bet patsai Kvieska dabar išvykęs į Minas Gėraes ir dirba vienose aukso kasyklose.

Šiuo metu kolonistai daugiausia kerta mišką ir ruošia dirvą vatos sodinimui, kuris prasidės dar tik po kelių mėnesių.

Be ūkininkų yra ir paprastų žemės ūkio darbininkų, kurie savo žemės neturi, o dirba pas kitus. Vidutiniškai darbininkai gauna po 7$000 už dieną ir valgį, bet tie, kurie moka važinėti ir dirbti su gyvuliais, moka iki 9$000. Padorūs darbininkai gali susitaupyti nedaug mažiau už mažuosius ūkininkus.

Kazys Miškinis.

Iš Londrino, Novo Danzig ir Rolandijos apylinkių.

(Norte do Parana).

Šiose apylinkėse šeimininkaujanti Londrino anglų kompanija turi daug žemių pardavimui. Arčiau miestelių žemės daugumoje jau išpirktos Žemės čia brangios. Gerų ir daug pigesnių žemių galima gauti tik toliau nuo Rolandijos t. y. ten, kur dar nėra pravestą geležinkelio linijos. Bet ir čia ima kurtis daug naujų miestelių.

Žemės, įnešant po 30% nuo bendros sklypo kainos, parduodamos išsimokėjimui, kuris turi būti baigtas per ketverius metus. «Lietuvio» Nr. 16 savo korespondencijoj «Ūkininkas K.» truputį apsiriko, nes parašė, kad čia žemės parduodamos 7—8 metų išsimokėjimui. Be to, ir lietuvių čia žemes perkančių nėra taip daug, kaip parašė. Yra tiesa, kad žemės apaugusios storu mišku. Čia auga sedra, peroba, pinio ir kitų naudingų medžių Vietose, kur yra nepertoli lentpiūvių nuimtą mišką galima gera kaina parduoti. Alkeiro kaina tokiose vietose maždaug 400$000—500$000. Prie miestelių dar brangiau.

DARBAI IR UŽDARBIAI LAUKUOSE

Laukuose čia darbo daugiausia yra kovo — gegužės mėnesiais, kuomet renkamas derlius. Nuo gegužės iki spalių mėn. pabaigos daug darbų yra miškuose. Tuo metu vykdomas miško kirtimas, deginimas ir valymas. Žemė priruošiama javų sėjai arba sodinimui. Pats sėjimas atliekamas spalių ir lapkričio mėn. Mažiausia darbo būna gruodžio — vasario mėn., nes čia piktžolių maža teauga, tad karpinavimas javų čia nesudaro didelių rūpesnių.

Laukuose darbininkai prie įvairių darbų uždirba nuo 5 iki 12 milreisų per dieną. Gauna ir valgį. Bet daug darbininkų visą laiką dirba miškuose, kerta ir aptašo medžius lentpiuvėms. Jų uždarbiai siekia maždaug 15 — 25 milreisus per dieną. Darbas akortinis. Prie šių darbų reikalinga geros sveikatos ir praktikos, o be to dirbti miške net pavojinga. Nemaža žmogų kankina mos kitai ir kiti vabzdžiai. Darbininkai kurie kerta miškus paruošdami žemę javams uždirba vidutiniškai nuo 9 iki 15 milreisų.

Dar daug darbininkų dirba miestelių lentpiuvėse, fabrikuose ir prie kitokių darbų. Jie uždirba per valandą 900 reisų ir tik retas kuris daugiau. Mieste pragyventi vienam darbininkui be šeimynos reikia nuo 130 iki 150 milreisų.

Lietuvių visur pasitaiko tik vienas kitas.

Kazys Gruzdas.

UŽVES DIDELĮ VIŠTŲ ŪKĮ.

Lietuvis Robertas Mockus šiomis dienomis nusipirko sklypą netoli S. Miguel. Kadangi susisiekimas su São Paulių neblogas, Mockus savo sklype nori užvesti didelį vištų ūkį. Dabar ten naikina krūmus, degina mišką liekanas ir ruošia dirvą kviečiams ir kukurūzams, kad turėtų savų grūdų vištoms maitinti. Ponia Mockienė būdama Lietuvoje ilgai dirbo prie žemės ūkio mokyklos Fredoje, todėl reikia tikėtis, kad ir čia ūkininkauti seksis.

Mockų šeima yra pavyzdingi ir darbštūs lietuviai. Dvi mergytės lanko Vysk. M. Valančiaus mokyklą, o R. Mockus yra tos mokyklos tėvų kom. sekretorium. Dabar jis, kaip mechanikas, dar tebedirba fabrike.

Jonas Širvydas.

DAUG DARBO SPAUSTUVĖSE.

Kylant gyventojų kultūrai smarkiai auga São Paulo laikraščių ir knygų tiražai. Pasirodo daugybė naujų leidinių. Spaustuvės dėl to turi daug darbo. Pažymėtina, kad tuo metu, kada kitur spaustuvės neretai bankrutuoja, čia kad ir mažiausia spaustuvėlė, jei tik specialisto rankos tvarkoma, išauga į didelę įmonę. Taip įvyko su vengrų spaustuve. Dabar neseniai atidaryta A. Bumblio spaustuvėlė „Baltica“ darbų jau neaprėpia, priversta savo veikimą praplėsti. Visą darbą varžo tik kapitalų stoka, bet, atrodo, kad mūsų tautietis A. Bumblys ir šias kliūtis nugalės.

Br. Šuk.

SPORTAS

LIETUVIS PAKARTOJO REKORDĄ.

Sekmadienį, š. m. gegužės mėn 22 d., «Esperia» plaukykloj buvo pastatyti du nauji ir pakartotas vienas senas plaukymo rekordai. Mūsų tautietis Jeronimas Strazdas 100 mtr. distanciją laisvu stiliumi nuplaukė per 1 min. 4 sek., pakartodamas seną S. Paulo rekordą. Naujuosius rekordus pastatė taip pat «Esperia» klubo nariai: Raul Aranda — 50 mtr. nugara per 36,1 sek. (senas — buvo — 37.) ir Vitctorio Filelini — 200 mtr. nugara per 2,44 sek. (senas — 2,56, sek.) Šie naujieji rekordai užskaityti, nes dalyvavo ir lygos atstovai.

Tą pačią dieną Rio de Janeire vienas sportininkas «nunešė» garsųjį amerikietį Jesse Ovens, pastatydamas naują pasaulinį rekordą. Tas fenomens tai Bento de Assis (Vasco da Gama) nubėgęs 100 mtr. per 10,2 sek. (senas buvo 10,3).

St. Či.

— Praeitą savaitę „Lithuania“ s-gos Bom Retiro sportininkai turėjo ping-pong revanšo rungtynes su brazilu Gre. Academico Alvares Penteado“ klubu, kuriam nesenai buvo pralaimėję maža taškų persvara. Dabar šį klubą lietuviai suplieke, o bendrai rezultatai buvo šie: I kom. — 200 : 167, II kom. 150 : 143 ir III kom. — 84 : 100.

Žurnalus ir laikraščius iš Lietuvos ir kitur, kaip «Karį», «Mūsų Kraštą», «Darbą», «Jaunąją Kartą» ir kitus galite gauti pas lietuviškų laikraščių pardavėjus visuose rajonuose. Reikalaukite.

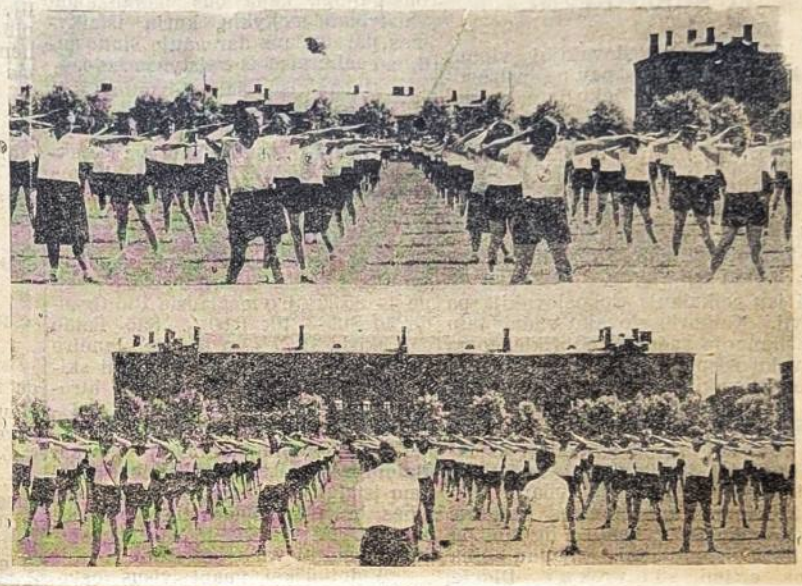

1. Skautas miške prie savo palapinės. 2. „Mes matome visus — ir žmones ir namus. Mes esame aukštai, bet jûs atspėkite k u r ?“ 3. Lietuviai garimpeirai: — Pirma reikia nukasti žemės, išimti kaskalį, o tik paskui, jį plaujant, surandami deimantai.

Trys Garimpeirai katroje laužia kaskalį.

Atėjus pavasariui Lietuvoje prasidėjo mokyklų ir jaunuomenės sporto šventės.

Tai ne Alaskos, ne Amazonijų miškų milžinas, bet senas ąžuolas Lietuvoje.

AGRANOMĖ BULVIŲ LAUKE:

„Bulve, bulve žalialape,
Kas tave dainuoja?
Pasakyk, kam rožės žydi?
Kam rûta žaliuoja?...

Tavo žalios virkščios žydi,
Žemėj vaisių krauni,
Maitini pasaulį visą,
Bet...

Žmonės kurių neveikia mirtis...

Neseniai Prancûzijoje į vieną Paryžiaus ligoninę buvo atvežtas apysenis Didžiojo karo dalyvis, kuris būdamas sveikas staiga pajuto mirties skausmą krûtinėje. Rentgeno fotografijos pagelba buvo atrastas prie širdies neaiškios kilmės metalo gumuliukas. Savo svoriu jis patempdavo jį supančias plėves ir didesnio judėjimo metu gumuliukas beveik liesdavo širdį. Stebint ligonį nustatyta, kad gumulėlis slenka žemyn ir širdis bus užgulta. Tada mirtis bus neišvengiama. Jį operavo. Buvo sunki operacija, tačiau ne ji visus nustebino. Išimtas gumulėlis buvo tikra maža kulka. Pasirodo, kad 1917 m. tas prancûzas sviedinio skeveldrų buvo sunkiai sužeistas į krûtinę, bet tuo pačiu metu jį kliudė ir kulka, kuri, gydant nuo sviedinio skeveldrų sužeidimo, liko nepastebėta. Per dvidešimts metų ji pamažu „atkeliavo“ į širdį.

MIRTIS NEĮVEIKĖ IR JOSÉ DE BOJOS, kuris vienos karštos kovos metu buvo pervertas aštuonių kulkų. Dvi kulkos perėjo per vidurius, kitos per rankų ir blauzdų raumenis. Sanitarai, radę visą kruviną nejudantį karį, nunešė prie duobės laidoti. Į duobę turėjo amžiams gulti 20 žuvusių karių. Kunigui kalbant paskutinius duobės šventinimo maldos žodžius, iš lavonų krûvos pasigirdo silpnas aimanavimas. Nutrauk tas laidojimas, imta ieškoti gyvojo. Visų akys krypo į mažiau sužeistus, o kad taip subadytas gyventų Bojas niekas ir nepamanė. Tik atvykęs gydytojas pajautė vargšo širdies judesį. Nuo kapo duobės José de Bojas buvo išgelbėtas, bet jis buvo netekęs nepaprastai daug kraujo ir vis tiek neišvengiamai gręsė mirtis, kuri ir šiuo atveju jo neįveikė. Vienas sveikas karys čia pat „paskolino“ dalį savo kraujo ir laimingasis José, po kraujo transfûzijos, netrukus pasveiko.

Stalinas užtaria persekiojamus kaimiečius?

Užsienio korespondentai praneša iš Maskvos, kad Stalinas įsakęs slaptajai policijai, kaimų ir valsčių taryboms tuč tuojau nutraukti pažiaurų kaimiečių persekiojimą. Patariа dėl menkniekių nemėtyti jų iš kolektyvių ūkių, nes pašalintieji iš ūkių valstiečiai neturi kitokio darbo ir verčiami badauti, o tada jie murma prieš vyriausybę ir rengia visokius sąjūdžius.

Aiškinama, kad Stalinas tuo būdu mano įsigyti kaimiečių pasitikėjimą ir paskatinti juos daugiau rūpintis javų derliumi, kuris dabar dauge ly Rusijos vietų supūva laukuose.

Čekoslovakija gali būti suskaldyta.

Kasdien Čekoslovakijoj vienur ar kitur įvyksta vis naujų susirėmimų tarp gyventojų čekų ir vokiečių-sudetų. Vokietija, kuri tyčia sustiprino savo kariuomenę Čekoslovakijos pasienyje, kad dar labiau padrąsintų sudetus, reikalauja vokiečiams didžiausių teisių, kurios pažeidžia net Čekoslovakijos suverenitetą. Pastaruoju metu pradėjo bruzdėti ir slovakai, lenkai ir vengrai. Vengrijos naciai jau reikalauja Čekoslovakiją padalyti. Kaikurie slovakų vadai taip pat planuoja sudaryti nepriklausomą Slovakų respubliką. Jai reikalauja visos Slovakijos ir Moravijos t. y. 53 kv. km. ploto su virš 3.000.000 gyventojų.

Čekoslovakijos gyventojų sąstatas tautiniu atžvilgiu yra sudėtingas. Pati valstybės pagrindą sudaro č e k a i. Jie yra aukščiausios kultūros ir valstybiniam gyvenime lig šiol buvo tikri šeimininkai. Toliau eina jiems artimi s l o v a k a i. Didelę gyventojų dalį (apie 2.500.000) sudaro vokiečiai-sudetai. Lenkai, vengrai ir kitos tautos yra tik nežymi mažuma, bet valstybei pavojingu momentu ir jie turi nemažą svorį. Nesantaiką tarp atskirų tautybių gyventojų, kurstо nacių Vokietija, Vengrija ir Lenkija, kurios tyko atsiplėšti po gardų Čekoslovakijos kąsnį.

Respublikos vyriausybė visokiais galimais būdais stengiasi sugrąžinti ankščiau buvusį darnumą, bet, jeigu Anglija su Prancūzija nesudraus Vokietijos, kuri visaip kiršina Čekoslovakijoj gyvenančius vokiečius ir kitas tautas, Čekoslovakų respublika gali būti suskaldyta.

V. Dvipetis.

Kada sugrius Lenkija?

Valstybės tvirtybę sudaro ne vien gyventojų kultūringumas ir gera ekonominė jų būklė. Politinė valstybės galia remiasi daugiausia gyventojų vieningumu. Tik vieningai kovodami lietuviai atgavo laisvę, tik darniai sugyvendamos Čekoslovakijos tautos sukūrė žydinčią Čekoslovakų respubliką, kuri dabar, pairus vieningumui, jau aiškiai silpnėja.

Lenkija turi 34 mil. gyventojų, kurie susideda iš 7,5 mil. ukrainų, 5 mil. gudų, 3,5 mil. žydų, virš milijono lietuvių, milijono vokiečių ir tik 16 mil. pačių lenkų ir kitų mažnmų, kurios Lenkijos gyvenime nežymios. Negana to, lenkai visoje valstybėje yra nuo senai sugrobę didžiausius plotus žemių; jie ir dabar kolonizuoja lenkus-mozūrus lietuvių, gudų ir ukrainų žemėse. Gardino apylinkėse, kur lenkai sudaro tik 20 dalį gyventojų, jie valdo tris ketvirdalius visų žemių, o visa liaudis — gudai ir lietuviai turi tik vieną ketvirtadalį. Kai tik šios tautybės, kurios dabar pažemintos ir prislėgtos po lenkų durtuvais, pasitaikius progai pareikalaus savo, poniška Lenkijos valstybė tuojau sugrius.

Valstybės išlaidos švietimo reikalams.

1937 m. lapkričio 10 d. paskelbtoji nauja Brazilijos Federalinės Respublikos Konstitucija uždėjo šalies vyriausybei pareigą daugiau rūpintis gyventojų švietimo reikalais. Lig šiol visuose estaduose vaikų aukėjimas ir bendras gyventojų švietimas vyko daugiausia privatinę atitinkamų organizacijų, vienuolynų ir pavienių asmenų iniciatyva. Tik pastaruoju metu šis opus, šalies gerovę ir progresą liečiąs, klausimas ne tik Vyriausybės sferose, bet spaudoje ir švietimo vadovybėse labai gyvai komentuojamas. Leidžiami nauji įstatymai, kurie pertvarko ne vien svetimšalių, bet ir tautines brazilų mokyklas. Kai kuriuose estaduose jau pravedamas pradžios mokslo nacionalizavimas. Bet šie įstatymų nuostatai tik tada bus galingi, kada bus pakankamai valstybinių mokyklų, kurių išlaikymas pareikalaus dar naujų šimtų milijonų milereisų iš valstybės iždo.

Dabar visos šalies švietimo reikalams skiriama 1.220.173.000$000 iš jų pradžios mokslui išleidžiama tik 138.944.547$000, aukštesniajam ir aukštajam — 887.721.755$000 ir kitiems švietimo bei kultūros reikalams — 193.507.718$000.

Imant atskirais estadais didžiausią savo bendros sąmatos nuošimtį švietimui skiria šiauriniai est. (Sergipe — 25,22%), o mažiausią Rio Grande do Sul — tik 6,80%. São Paulo est. skiria 16,77%, o Rio de Janeiro 19,51%. Jei spręsti iš švietimui skiriamų sumų estadų sąmatose, atrodys, kad patys kultūringiausi estadai tuo atžvilgiu stovi gana žemai, bet toks sprendimas būtų visiškai klaidingas, nes tuose estaduose švietimo įstaigų dauguma klesti ne valstybės, bet privačios iniciatyvos globoje. O tai yra didelė parama estadų ir bendrai valstybės iždui.

Vidutiniškai, imant visus estadus, iš bendros valstybės sąmatos švietimo reikalams skiriama 17.57% visų šalies išlaidų.

Maėėja Lietuvos skolos.

Šių metų sausio 1 d. Lietuvos valstybės iždo skolos užsieniams siekė tik 78.500,000 litų, o 1937 m. sausio 1 d. Lietuvos iždas užsieniams buvo skolingas 80.900.000 lt. Užsienio skolų amortizacijai išmokėta 3.200.000 ir nuošimčių 1.600.000 litų.

Lietuvos užsienio skolos per praėjusius metus sumažėjo 2 mil. 400 t. litų. Vidaus skolų valstybės iždas turi apie 40 mil. lt.

Sutuokė su pojauniu.

Nesenai Anglijoj viename miestelyje laike vestuvinių apeigų bažnyčioje jaunoji buvo sutuokta ne su savo sužieduotiniu, o su vienu pojauniu. Dėl nežinomų priežasčių įvyko taip, kad tas pojaunis atsistojo greta nuotakos ir kunigas, kuris jaunikio nepažinojo, suteikė jam moterystės sakramentą. Jaunoji per tankų velėną taip pat nepastebėjo, kas stovi šalia jos. Kada kunigas liepė pakartoti „taip", tariamasis jaunikis susimąstė, bet jaunoji, manydama, kad jos sužieduotinis tyli iš susigraudinimo, taip stuktelėjo jam į pašonę, kad tas vyrukas ir nepasijuto, kaip garsiai pakartojo „taip".

Tik kitą dieną ši klaida buvo atitaisyta. Dabar jaunoji buvo sutuokta tikrai su savo sužieduotiniu.

Jauniausias lakūnas.

Jauniausias viso pasaulio lakūnas yra 13 metų prancūziukas Jurgis Lebuteljė, Kertano gimn. 4-tos kl. mokinys. Jis iš pat mažens mėgo aviaciją, prisiprašė lakūnų, kad paslapčiomis jį išmokytų skraidyti. Po 6 mėn. slaptos treniruotės instruktorius leido skristi savystoviai. Ir šį skridimą jis atliko kuo puikiausiai. Kadangi Prancūzijoj lėktuvu naudotis neleidžiama jaunesniems negu 16 metų, teko prašyti aviacijos ministerį specialaus leidimo. Tik įrodžius visus to berniuko gabumus, ministeris sutiko leisti jam naudotis lėktuvu, bet uždraudė vežioti keleivius iki jam sukaks 16 metų.

Didžiojі Britanija užtaria savo piliečius komunistus.

Anglijos pasiuntinys Maskvoje Vicount Chilton, pasiuntė protesto notą Sovietų užsienių reikalų ministrui Litvinovui, kurioje prašo paaiškinti dėlko Sovietai nepranešė Anglijos autoritetam, kud sulaikė anglų pilietę, buvusią komunistę Rose Cohen, kuri jau keletą mėnesių laikoma Rusijos kalėjime.

Be to, Anglijos pasiuntinys nurodė kad yra ir daugiau Anglijos piliečių Rusijos kalėjimuose, apie kuriuos anglai jokių pranešimų negavo.

Anglų ministras reikalauja neatidėliojant atsakyti į notą.

35.426 naktis miegojo savo namelyje.

Jugoslavijoj mirė senutė Bernarda Rnerrcienė, kuri per 97 savo amžiaus metus niekad neatsitolino nuo savo namelio. Jos mūrinis namelis buvo visas jos pasaulis. Čia ji gimė, pragyveno visą amžių ir mirė. Visas 97 metų naktis, kurių lig jos mirties priskaitoma 35.426, ji miegojo tik tame pačiame savo namelyje. Ji užaugino aštuonis vaikus, o mirštančią senutę supo septyniolika vaikaikaičių (anukų) ir trisdešimts aštuoni provaikaičiai.

Žydai, pusžydžiai ir ketvirtžydžiai...

Rasistiniai Vokietijos įstatymai kurie paprastai vadinami Niūrenbergo įstatymu, labai suvaržo Vokietijos žydų ir žydų ir arijų mišinio gyvenimą. 1933 m. tikrų žydų Vokietijoj buvo pusė milijono, bet įsigalėjus hitlerininkų vykdomai rasės gryninimo politikai, lig šiol beliko tik 450.000. Daug žydų turėjo bėgti. Vokietijoj yra ir žydų krikščionių. O vadinamų pusžydžių ir ketvirtžydžių, kuriuos sudaro žydų ir ne žydų mišinio antra ir trečia gentkartės, dabar Vokietijoj priskaitoma 210.000 žmonių. Iš viso priskaitoma 80.0000 žydų ir kitų žydiško kraujo turinčių Vokietijos piliečių.

— Nuo 1870 m. iki 1932 m. Vokietijoj buvo 135.000mišrų — žydų ir arijų santuokų.

Randa Didž. karo granatų.

Kauno bedarbiai, kuriuos miesto savivaldybė pasamdė kasti takus Ažuolyne, netoli Kūno Kultūros Rūmų žemėje rado surūdijusių artilerijos sviedinių ir granatų. Sviediniai nesprogę. Specialistai nustatė, kad šios „dovanos" čia atsirado per Didįjį Karą, kada vokiečiai bombardavo Kauną.

SKELBKITĖS TIK „LIETUVY"

PAVIENIAIS NUMERIAIS „LIETUVIS" PARDAVINĖJAMAS

SÃO PAULO:

Luz stoties kioske.

Prie centralinio pašto laiptų ir kampo.

Largo da Sè prie laikrodžio ir bondžių st.

Bom Retiro — Juozo Baužio krautuvėje, Josè Paulino vaistinėje, Geneviėiaus krautuvėje, Silva Pinto laikraščių kioske, prie Luz stotyje, Luz tilto kioske, Sorocabana st. kioske ir redakc. rua Bandeirantes 474.

Moóca — rua da Moóca ir av. Paes de Barros laikraščių kioske.

Villa Zelina — Vygelio krautuvėje ir pas išnešiotojus.

Villa Anastazio — Kirilausko krautuvėje ir pas Skadą. Lapos kioske.

SANTOS MIESTE — Stoties kioske.

RIO DE JANERO — pas Ramanauskus, rua Bella 130, „Vilnies" s-goje.

Red. ir Adm.

Lietuviškos muzikos ir dainos koncertai

Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelės

(Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)

SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIENOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIS STYGŲ ORKESTRAS (TRIO)

Lietuvių Užeigoje

BAR RIO BRANCO

Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435 São Paulo.

Didžiausia naujiena! Kiekvienam isidėmėtina!

„Lietuvio" Administracijoje nuo šios dienos galima gauti įvairiausių

LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

Knygų ir plokštelių pasirinkimas didžiausias ir kainos labai prieinamos. Užeikite isitikinti. Atskirai skelbsime knygų ir plokštelių katalogą su kainomis. Taip pat galima gauti

LIETUVOS VYCIU IR SIAIP IVAIRIU PAVEIKSLU BEI LIETUVOS VAIZDU ATVIRUKU.

Knygos, vyčiai, paveikslai ir atvirukai užsakant siunčiami ir į provinciją registruotu siuntiniu. Už kiekvienos knygos ir paveikslo persiuntimą imama 800 reisų. Siunciant didesni kieki persiuntimo išlaidos mažesnės.

Pinigus ir užsakymus siųsti šiuo adresu:

„LIETUVIS" CAIXA POSTAL 1764 SÃO PAULO.

Asmeniškai kreiptis: Rua Bandeirantes, 474 S. Paulo.

Pastaba: Siunčiant pinigus reikia pažymėti laiške kokiam reikalui jie siunčiami ir nurodyti „ISKU IR TIKSLU SAVO ADRESA. Plokštelės į provinciją nesiunčiamos.

PASINAUDOKITE PROGA ŠIANDIEN PAT!

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemėss pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išrekalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-4214.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Seniausia Lietuviška Siuvykla Mūsų Kolonijoj

„KAUNAS"

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS

Didelis gerų ir moderniškų medžiagų pasirinkimas.

Medžiagas perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kostiumai mūsų siuvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnių šlapintos medžiagos siūtų mūsų siuvykloje.

Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 38$000.

Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 36 Telef. 2-6255

Pašalina visas kliūtis juridinėje srity. Kas turite reikalą brazilų įstaigose, kreipkitės į advoką De Thimé. Daro dokumentų vertimus į interiorą, prisiunčiant norimus išversti dokumentus ir 25$000 pinigais.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų
Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobų ir t. t...

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 d Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

ŽEMĖ NAMAMS IŠSIMOKĖJIMUI

nuo 50$ ligi 90$ mėnesiui, sulig vietos ir dydžio

PARDUODAMA

Salia lietuvių imonės «Vilnius» Ltda.

1) Zemė yra pirmos rūšies, apsodinta vaismedžiais; randasi tirštai apgyventoje, aukštoje vietoje, Penhos rajone, todėl klimatas yra labai sveikas.

2) Susisiekimas: iš São Paulo miesto centro ligi Penha „ponto final" kainuoja tik 200 reis iš Penhos, asfaltuota gatve „Estrada São Miguel" ligi 109 Nr. ir paskui i kairę pora šimtų metrų lygia graži gatve, rua C-el José Meirelles — pėkščiam reike eiti, išviso tik 10 min., arba važiuojant autobusu „Esperança", kelionė užima keletą minučių ir kainuoja, tik 300 reisų.

3) Lietuvių mokyklai — rezervuota, vienas sklypas žemės, su namu, kuri, siek tiek reformavus, kiekvienu momentu galima pradėti lietuvių pamokas, nes vietoje yra cenzuota mokytoja, kuri pasižada, sąvaitėje pora dienų, ligi oficialiai bus isteigta lietuvių mokykla, mokyti dovanai.

4) Brazilų mokykla, bažnyčia, farmacija, krautuvė yra čia pat vietoje; pravesta elektros šviesa ir nežiurint i tai, kad vieta yra aukšta — negiliai žemėje randasi, sveikas šaltinio, mineralinis (radeioctiva) vanduo. Pirkimo ir informacijos reikalais galima kreiptis kiekvieną dieną ir vakarą: RUA C-EL JOSE MEIRELLES 27 (Penha) São Paulo.

* * *

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447 (sen n. 111)

Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo

Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelena, arba si dabru. — Darbas garantuotas. Traukdia dantis be skausmo už 5$000. Atidaryta dieną ir nakti. —

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą

Astrida	28.	5	38.
Jos. Charlotte	28.	6	38.

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis, Duodame patarimų visais išeivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

Mirė prof. Petras Leonas.

Gegužės 12 d. savo bute širdies liga mirė Vytauto Didžiojo universiteto garbės profesorius, žymus mokslininkas ir visuomenės veikėjas, gar sus advokatas, Petras Leonas. Jis buvo gimęs 1864 m. lapkričio 16 d. Leskavos kaime, Gudelių valščiuje. 1889 m. baigė Maskvos universitete teisių fakultetą. Lietuvių visuomeniniame gyvenime ir lietuvių spaudoje Petras Leonas pradėjo dalyvauti nuo studentavimo laikų. 1887 m. pradėjo bendradarbiauti Amerikoje Jono Šliupo leidžiamame «Lietuviškame Balse». Lietuvoje buvo teisingumo ministeriu pirmame ir antrame kabinete, o nuo 1922 m. Lietuvos universitete profesoriumi.

Jis prieš mirtį savo smegenis paskyrė mokslui, todėl jo kûnas buvo universiteto krematoriume sudegintas. Velionies laidojimo iškilmėse dalyvavo vyriausybės nariai, universiteto profesûra, advokatai, studentija ir daugybė Kauno visuomenės.

Su lenkais pasirašyta konvencija dėl miško plukdymo

Gegužės 14 d. tarp Lietuvos ir Lenkijos pasirašyta konvencija apima plaukiojimą ir miško plukdymą šiais vandens keliais: Nemunu, Oginskio kanalo sistema su Priepetimi, Nerimi, Žeimena su jos įtakais ir Merkiu. Konvencija numato šiais keliais tranzitą, taip pat ir kaimyninį susisiekimą, tačiau tik tokį, kuris eis tiesiogiai iš vieno krašto į kitą. Dėl tranzito dar numatyta, kad jis gali būti ir kombinuotas su geležinkeliais taip, kad, kraunant prekes į laivus, turi būti naudojami laivai to krašto, kuriame krovimas įvyksta. Be to, kabotažas rezervuojamas tautinei vėliavai. Lenkų mišką plukdant Lietuvos vandenimis, aptarnaus Lietuvos darbininkai, o jei bus plukdomi dideli kiekiai miško, tai jį galės lydėti ir lenkų vienas palydovas. Konvencija pasirašyta dvejiems metams.

Sąmokslas S. S. S. R. karo eskadroje.

Sovietų Rusijos karo eskadroje Juodojoj jûroj susektas didelis sąmokslaa prieš senąją tvarką. Kelių karo laivų vadovybė ir karininkai ruošė planą sukilimui. GPU agentai sąmokslą susekė. Minėtiems laivams tuč tuojau buvo uždrausta dalyvauti karo laivyno manevruose Juodojoj jûroj. Suimta daug žmonių.

— Vienoje teismas nubaudė mirtimi vieną moterį Marty Marek, kuri buvo kaltinama nunuodijimu suvyro, sûnaus ir dar kitų dviejų žmonių.

Ištrems lenkus.

Prancûzija, kaip praneša laikraščiai, ruošiasi ištremti iš savo teritorijos daug nepageidaujamų švetimšalių, kurių tarpe busią nemaža ir Lenkijos piliečių. Kadangi Lenkija Europos valstybių santykiuose laikosi dviveidės politikos, tai Prancûzijoj reiškiasi kaskart didesnis nepasitenkinimas lenkais.

— Lenkijos statistikos žiniomis 1937 metais per susirėmimus su policija visoje Lenkijoje buvo užmušta 114 žmonių.

NUTRÛKO PRANCÛZŲ ITALŲ-DERYBOS.

Paskutinės prancûzų-italų derybos sustabdytos neribotam laikui. Prie susitarimo neprieita dėl skirtingų abiejų valstybių pažiûrų Ispanijos atžvilgiu. Italija reikalaujauja, kad Prancûzija uždraustų ginklų ir amunicijos gabenimą Ispanijos vyriausybininkams. Prancûzai iš savo pusės tokius pat reikalavimus pastatė Italijai, kad ši sustabdytų savanorių ir ginklų siuntimą Ispanijos sukilėliams.

Laikraščiai praneša, kad Anglija davusi savo ambasadoriui Romoje instrukcijas tarpininkauti italams ir prancûzams, kad derybos būtų tęsiamos toliau ir kad abi valstybės susitartų dėl vienodų pažiûrų Ispanijos atžvilgiu.

Baigėsi seimo nepaprastoji sesija.

Gegužės 14 d. Valstybės Prezidento aktu uždaryta nepaprastoji seimo sesija, kurioje buvo priimta keletas įstatymų ir jų pakeitimų.

Gegužės 13 d. Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo mokykloje iškilmingai buvo išleista devynioliktoji kadro karininkų laida ir į pirmą karininkų laipsnį pakelta 140 baigusių Karo mokyklą.

ISPANIJA — ITALIJOS LEGIJONIERIŲ KAPAI.

Iš Romos sklinda žinios, kad Ispanijoj italų karių žuvo jau daugiau, negu Abisinijoj. Musolinio siunčiami legijonai tirpsta, kaip vaškas. Vien tik žygyje nuo Teruel į Viduržemio jûrą, pagal aficialius statistikos duomenis, italų nuostoliai siekia 280 karininkų, 2.223 kareivius. Žinant, kad karo metu tikri skaičiai yra neskelbiami, spėjama, kad italų žûna kur kas daugiau negu skelbiama. Kiek Ispanijoj žûna vokiečių, nežinia, bet jų žûva mažiau, nes vokiečiai sudaro daugiausia motorizuotas dalis, kur reikalingas mažesnis žmonių skaičius, tad mažiau ir žûva.

HITLERIS UŽSIGEIDĖ KARALLITĖS.

Europos laikraščiai skelbia žinias, kad Hitleris besilankydamas Romoje įsimilėjęs Italijos karaliaus dukterį Marią da Savoią. Jis net prašęs jos rankos. Tuo tarpu Berlyno ir Romos aristokratų sluogsniuose ši žinia komentuojama su pašaipa. Mat, pagal rasistinės politikos metodus, Hitleris neturi nė lašo karališko kraujo.

Iš redakcijos krepšio.

ATSISAKO... Praeitos savaitės Uckaus Aidas skelbia, kad jo šefas jau atsisako įtikinėti bandeirantininkus apie jo didžius nuopelnus S. Paulo policijoj. Kadangi pastaruoju metu prie šių „nuopelnų“ aktingai prisidėjo ir kun. Arminas su kun. Raga žinsku, tad esą zakristijonui per daug girtis nepadoru...

— «KOMUNISTAS» GERESNIS UŽ KLEBONUS. «Pas. Lietuvio» 9 nr. įdėtos dvi charakteringos nuotraukos tai prel. L. M. Krušo su kun. J. Paškausku ir kun. J. Paškausko su mok S. Bakšiu. Fotografijos kaip tik iš tų laikų, kada mûsų kunigai S. Bakšį policijoj ėmė krikštyti «komunistu».

PRANEŠIMAS.

Šį sekmadienį, gegužės mėn. 29 d. 3 val. po piet Villa Belos mokyklos salėje įvyks „Moterų d-jos Brazilijoj“ visuotinis susirinkimas. Prašome visas nares dalyvauti.

Valdyba.

PAJEŠKOJIMAS.

ELENA PAKALNIŠKYTĖ ieško savo matušės Elenos Pakalniškienės ir brolių: Prano, Jono ir Petro Pakalniškių, kurie 1935 m. gyveno São Paulo, Alto da Mooca.

Kas žino skelbiamųjų adresus malonėkite pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, Rua Aureliano Coutinho, 88.

Lietuviška Spaustuvė
BALTICA
Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuvės darbus.
Lietuviams nuolaida.
Užeikite įsitikrinti.
A. BUMBLIS
R. João Theodoro, 194
Tel. 4-2640

Kiekvieno lietuvio bute privalo būti Lietuvos Vytis.

Labai gražius Lietuvos Vyčio paveikslus galima gauti „Lietuvio“ administracijoj. Kaina didelio 11$000 ir mažesnio 8$000. Siunčiant į provinciją 1$000 brangiau.

Sklypai Vílla Lucia.

Vila Prudentes rajonas neapsakomai progresuoja. Gera padėtis — Didelė ateitis. Liko nedaug sklypų.
Parduodame prieinamomis išsimokėjimo geriausiomis sąlygomis, mėnesinėmis ratomis per 7 metus be užstato, su mažu įnašu. Pasinaudokite proga. Duodame medžiagą greitai statybai.

Bondės Villa Prudente ir autobusai Villa Zelina.

Raštinė vietoje.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE
Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393
Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip ya: outraktus, visokius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

PIJAUS RUTKAUSKO
VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RÛBŲ SIUVYKLA
„ROYAL“
Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.
Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.
SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!
Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Skaitykime lietuviškus laikraščius

«Lietuvio» Administracijoje galima užsisakyti šiuos lietuviškus laikraščius:

1. Didelį, gausiai iliustruotą savaitinį žurnalą «Karį». Prenum. kaina metams 40$000, pusmečiui 20$000.
2. Savaitinį jaunimo žurnalą «Jaunąją Kartą». Kaina metams 40$000 pusmečiui 20$000.
3. Savaitraščius iš Lietuvos „Mûsû Kraštą“ ir „Darbą“. Kaina metams 25$000, pusm. 13$000.
4. Savaitraščius iš Šiaurės Amerikos ir Argentinos: „Dirvą“, „Išvien“, „Amerikos Lietuvis“, „Momentas“, „Sviturys“, „P. Amerikos Žinios“ Pren. kaina metams 15$000, pusmečiui 8$000.

Pinigus siunčiant reikia pranešti aiškų ir tikrą adresą ir nurodyti kokį laikraštį užsakoma. Pinigus siųsti šiuo adresu:

„Lietuvis“ Caixa postal 1764 São Paulo.